

Rekenkamer Amsterdam

Reacties op moties en schriftelijke vragen

Rekenkamerbrief 2014 - 12
13 november 2014

Geachte leden van de gemeenteraad,

Met deze brief wil ik u informeren over onze verkenning naar reacties op moties en schriftelijke vragen. In deze verkenning onderzochten we hoeveel raadsinstrumenten de raad in de afgelopen raadsperiode inzette en op welke manier en binnen welke termijn deze door het college werden beantwoord. Hieronder geven wij de belangrijkste conclusies weer uit de verkenning en gaan wij nader in op onze beslissing om op dit moment geen nader onderzoek te doen.

Gezien het informatieve karakter van deze verkenning is ambtelijk wederhoor in strikte zin niet noodzakelijk. Omdat de rekenkamer eraan hecht dat de bevindingen kloppen zijn de bevindingen uit de verkenning teruggelegd aan de betrokken ambtenaren. Hun opmerkingen zijn verwerkt. Het complete rapport is te vinden op onze website.

Bevindingen

Uit de verkenning blijkt dat de raad de instrumenten schriftelijke vragen en moties redelijk veel gebruikt. Er wordt gemiddeld bijna elke dag van het jaar een schriftelijke vraag gesteld of een motie ingediend. De meeste door de raad ingediende moties en schriftelijke vragen worden door het college uitgevoerd en beantwoord. Maar in veel gevallen vindt de beantwoording van het college niet binnen de termijnen plaats zoals die in het *Reglement van orde voor de raad van Amsterdam* zijn vastgelegd. Sterker nog, van de 267 schriftelijke vragen die de raad in 2013 stelde zijn er slechts 24% tijdig beantwoord. In de eerste vijf maanden van 2014 is dit percentage gedaald naar 22%. Ook bij de onderzochte aangenomen moties bleek dat maar een beperkt deel tijdig werd afgehandeld (1 van de 14).

Om een eerste indruk te krijgen van mogelijke oorzaken, hebben wij korte gesprekken gevoerd met contactpersonen bij vijf grote diensten.¹ Een duidelijke hoofdoorzaak kwam hierbij niet naar voren. Sommige oorzaken werden wel verschillende malen genoemd, zoals onvoldoende voortgangsbewaking, de beantwoordingstermijn die onvoldoende ruimte biedt voor afstemming en onderzoek, ambtenaren die onbekend zijn met het proces van afdoening of een beantwoording die dermate politiek is, dat besluitvorming in het college nodig is. Al deze oorzaken dragen eraan bij dat de voortgang van de beantwoording op een bepaald punt wordt belemmerd.

¹ DWI, DMO, DRO, DIVV en de Bestuursdienst (OOV).

Uit deze gesprekken bleek ook dat de onderzochte diensten ieder een eigen werkwijze hanteren bij de afhandeling van moties en de beantwoording van schriftelijke vragen. Niet alle diensten, slechts 3 van de 5, blijken over een intern controlesysteem te beschikken om bij te houden of de afhandeling of beantwoording binnen de termijnen gebeurt.

De relevantie van de reacties van het college op de vragen en moties bleek in de verkenning lastig te controleren. We probeerden een eerste indruk hiervan te krijgen door na te gaan of het college een reactie gaf en of die reactie tot verdere vragen door raadsleden leidde. Slechts in een enkel geval bleek een raadslid de noodzaak te voelen om een aanvullende vraag te stellen.

Conclusie

Op dit moment leiden de bevindingen van deze verkenning niet tot de beslissing om nader onderzoek te doen. Voor zover wij het kunnen overzien geeft het college altijd een reactie op de moties en schriftelijke vragen die de raad stelt. Het samenspel tussen college en raad lijkt dus, soms met enige vertraging, te werken. Ook het feit dat raadsleden maar weinig aanvullende vragen stellen na beantwoording duidt op het redelijk functioneren van de raadsinstrumenten.

De afhandelingstermijn van vragen en moties vraagt enige aandacht. Vastgesteld kan worden dat die op dit moment functioneert als een streefdatum, zonder dat overschrijding daarvan gevolgen heeft. Volgens de rekenkamer dient er bewuster met de afhandelingstermijn omgegaan te worden. Dat kan op verschillende manieren. Allereerst kan een nuttige variatie in termijnen een striktere naleving daarvan bevorderen. Raadsleden kunnen, als ze vragen of moties indienen waarvan te voorzien is dat ze een langere afhandelingstermijn vergen, bij de indiening aangeven dat een langere termijn acceptabel is. Het initiatief voor het gebruik van een langere termijn kan ook bij het college liggen. Het is verstandig om de variatie niet te groot te maken en de keuze te beperken tot twee of drie soorten termijnen.

De naleving van termijnen kan ook bevorderd worden door een betere coördinatie. Goede coördinatie in het proces van beantwoording kan tot meer inzicht leiden in de voortgang van zowel lopende als afgeronde reacties van het college. Dit kan het beantwoordingproces versnellen. Betere coördinatie kan plaatsvinden bij de diensten, die niet alle over een eigen intern controlesysteem beschikken. Maar ook de raadsgriffie kan gevraagd worden hierbij een rol te spelen.

Bestuurlijke reactie

Op 30 oktober 2014 ontving de rekenkamer de volgende bestuurlijke reactie van de burgemeester, namens het college van B&W:

Met belangstelling heeft ons College kennis genomen van de concept-Rekenkamerbrief *Reacties op moties en schriftelijke vragen*. Hierbij maken wij graag gebruik van de mogelijkheid hierop te reageren.

Uit uw verkenning naar afhandeling van moties en schriftelijke vragen vanuit de Raad komt naar voren dat op de meeste moties en vragen relevante afhandeling volgt, maar dat de afhandeling hiervan in veel gevallen de daarvoor gestelde termijn overschrijdt. Als oorzaken worden onvoldoende voortgangsbewaking, noodzakelijke coördinatie tussen diensten, politieke afstemming en organisatorische knelpunten genoemd.

Het College onderschrijft deze conclusie en herkent zich in de genoemde oorzaken. Aangezien beantwoording van Raadsragen binnen de gestelde termijn niet alleen een wettelijke grondslag heeft, maar ook van belang is voor het democratisch proces, zal het College bevorderen dat op ambtelijk niveau maatregelen worden genomen om de in uw conclusie genoemde oorzaken weg te nemen.

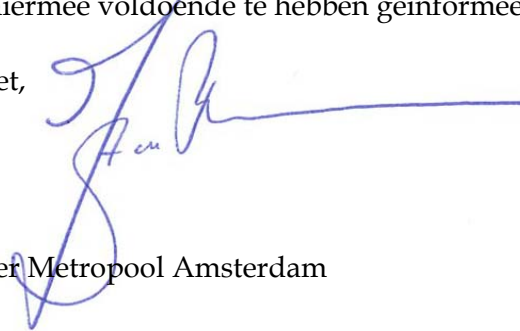
Daarnaast treed ik graag in gesprek met het presidium van de raad over deze problematiek en mogelijke oplossingen daarvoor.

Nawoord

De reactie van het college van B&W is positief. Ik adviseer de gemeenteraad wel om er op toe te zien of de te nemen maatregelen er voor zorgen dat de afhandeling van moties en schriftelijke vragen meer binnen de gestelde termijnen plaatsvindt. Een suggestie is om de afspraak te maken met het college dat het een plan opstelt, waarmee stapsgewijs de situatie ontstaat dat 90% van de afhandeling binnen de afgesproken termijnen plaatsvindt en overschrijdingen slechts incidenten zijn. Een eerste stap kan dan zijn dat volgend jaar minstens 50% van de moties en vragen binnen de gestelde termijn wordt afgehandeld.

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

dr. J.A. de Ridder
directeur Rekenkamer Metropool Amsterdam

Colofon

Rekenkamer Amsterdam
Frederiksplein 1
1017 XK Amsterdam
tel. 020-552 2897

projectleider: John van Leuken
onderzoeker: Stefanie Geerts